

MATERIAŁ PRASOWY

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW I PODREGIONÓW POLSKI 2013 R.

DZIEWIĄTA, COROCZNA EDYCJA BADANIA

Dlaczego badamy atrakcyjność inwestycyjną?

Inwestycje są motorem wzrostu gospodarczego. Przyjmując optykę inwestora, poszukującego najkorzystniejszej lokalizacji, staramy się uświadomić aktorom regionalnego i lokalnego życia społeczno-gospodarczego, **na co należy zwrócić uwagę aby zwiększyć napływ inwestycji**.

Znajomość mocnych i słabych stron własnego regionu jak i potencjalnych konkurentów ułatwia wzmocnienie przewag w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej, a także dokonanie świadomego wyboru w kwestii rodzaju poszukiwanego inwestora. Choć często za sukces uznawane jest przyciągnięcie dowolnego dużego inwestora, uważamy, że prawdziwą miarą sukcesu jest nakłonienie do inwestycji podmiotu, którego działalność zgodna będzie ze strategią rozwoju danego obszaru i długofalowo wzmocni konkurencyjność całej gospodarki. Aby tak się stało potrzebna jest właśnie głęboka znajomość własnych atutów i słabości – a to **pozwala na świadome kierowanie polityką inwestycyjną i rozwojem całego regionu**.

Co to jest atrakcyjność inwestycyjna?

Atrakcyjność inwestycyjną rozumiemy w kategoriach korzyści, jakie oferuje dana lokalizacja inwestorowi. Korzyści te mają przede wszystkim wymiar finansowy – poprawiają rachunek ekonomiczny przedsięwzięcia, przez co zapewniają wyższą stopę zwrotu z inwestycji. Do pewnego stopnia odnoszą się także do korzyści, których wartość pieniężną trudno oszacować – chodzi na przykład o wizerunek inwestora, postawy lokalnej społeczności wobec inwestora czy warunki życia dla przyszłych pracowników.

Im zakres i charakter korzyści bardziej adekwatny do potrzeb inwestora tym większa atrakcyjność. Ponieważ potrzeby każdego inwestora są inne, **praktycznie każda gmina w Polsce może być atrakcyjnym miejscem dla jakiejś inwestycji**. Trzeba jednak **znać swoje atuty i słabości oraz oczekiwania typowe dla różnych rodzajów inwestycji, bo wtedy wiemy, jak i do kogo kierować promocję i ofertę inwestycyjną – które dzisiaj muszą być „szyte na miarę”**.

Jak badamy atrakcyjność inwestycyjną?

Atrakcyjność od 9 lat badamy dwutorowo. W przypadku województw dokonaliśmy ogólnej charakterystyki atrakcyjności inwestycyjnej, skupiając się na korzyściach uniwersalnych – istotnych niemal dla każdego rodzaju inwestycji.

Charakteryzując podregiony potraktowaliśmy natomiast oddzielnie korzyści poszukiwane przez inwestorów przemysłowych, usługowych i działalności zaawansowanej technologicznie.

Atrakcyjność inwestycyjna ma wielowymiarowy charakter. Aby go możliwie dokładnie odzwierciedlić, przeanalizowaliśmy kilkadziesiąt zmiennych, będących podstawą dla oceny przestrzennego zróżnicowania poszczególnych korzyści lokalizacji takich jak: dostępność transportowa, koszty pracy, wielkość i jakość zasobów pracy, chłonność rynku zbytu, poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej i społecznej, poziom rozwoju gospodarczego, poziom bezpieczeństwa powszechnego. W zależności od rodzaju działalności gospodarczej nadano im różne wagi.

Jak interpretować wyniki badania?

Po pierwsze, należy pamiętać, że **ocena atrakcyjności ma charakter względny**. Punktem odniesienia jest wartość średnia dla zbioru wszystkich województw lub podregionów. To, że dla danej jednostki administracyjnej odnotowano **wyniki gorsze niż w poprzednich edycjach raportu, nie musi oznaczać rzeczywistego pogorszenia atrakcyjności**. Może to być efekt większej poprawy w innych jednostkach.

Po drugie, choć operujemy precyzyjnymi danymi, to ze względu na sposób obliczania wskaźników syntetycznych drobne różnice ich wartości finalnych należy traktować jako mało istotne. Z tego powodu zalecamy, aby nie przywiązywać zbyt dużej wagi do pozycji danej jednostki w rankingu. Znaczenie dla oceny „pozycji” regionu czy podregionu w naszym zestawieniu mają duże różnice w wartościach analizowanych wskaźników.

Po trzecie, nasza analiza nie wyczerpuje wszystkich istotnych aspektów atrakcyjności inwestycyjnej. Wynika to z niedostępności niektórych danych ilościowych lub trudności w kwantyfikacji i fragmentarycznym charakterze danych jakościowych. Uzyskane wyniki interpretować można zatem jedynie uwzględniając zakres i specyfikę wykorzystanych w analizie danych.

Po czwarte, nasze doświadczenie wskazuje, że wyniki raportu bywają nadinterpretowane. Podkreślamy, że prezentowane rezultaty po części mogą służyć ocenie polityki inwestycyjnej jednostek samorządowych. Nie należy jednak wyników, w szczególności w odniesieniu do województw, traktować wprost jako recenzji działań poszczególnych samorządów wojewódzkich w zakresie realizacji ich strategii rozwoju. **Prowadząc świadomą politykę inwestycyjną można osiągać sukcesy mimo słabszych ocen wynikających z analiz wskaźnikowych.**

Jak i dlaczego zróżnicowana jest atrakcyjność inwestycyjna województw?

Wśród województw liderem atrakcyjności inwestycyjnej nadal pozostaje śląskie. Wysoka atrakcyjność inwestycyjna cechuje województwo dolnośląskie i mazowieckie. Grupę regionów o ponadprzeciętnej atrakcyjności tworzą województwa: małopolskie, wielkopolskie, pomorskie, zachodniopomorskie i łódzkie. Wszystkie wymienione regiony zajmują wysokie lub przeciętne pozycje w większości aspektów atrakcyjności inwestycyjnej. Konfiguracja tych atutów jest jednak dość zróżnicowana, co odzwierciedlają szczegółowe zestawienia.

Raport opracowany przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową
we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera

Tabela 1. Atrakcyjność inwestycyjna województw w 2013 r.

		Dostępność transportowa		Zasoby i koszty pracy		Rynek zbytu		Infrastrukt. gospodarcza		Infrastrukt. społeczna		Bezpiecz. powszechne		Aktywność woj. wobec inwestorów		Atrakcyjność inwestycyjna województw	
		Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga
	Wagi	20		25		15		10		5		5		20			
1	Śląskie	0,35	6	1,40	1	1,35	2	1,02	2	2,14	1	-1,02	15	0,32	6	0,85	1
2	Dolnośląskie	0,40	5	0,07	4	0,40	4	1,40	1	0,82	3	-1,27	16	1,10	1	0,50	2
3	Mazowieckie	0,60	1	-0,25	13	1,81	1	0,57	3	0,41	4	-0,55	13	0,42	5	0,46	3
4	Małopolskie	0,07	10	0,60	2	0,38	5	0,54	4	1,91	2	-0,15	9	-0,13	8	0,34	4
5	Wielkopolskie	0,59	2	0,17	3	0,10	7	0,21	6	-0,47	10	0,51	5	0,59	4	0,32	5
6	Pomorskie	-0,23	11	-0,10	8	0,77	3	-0,16	9	0,13	5	-0,64	14	1,02	2	0,21	6
7	Zachodnio-pomorskie	0,45	3	-0,17	10	-0,11	9	-0,08	8	-0,06	6	-0,47	11	0,91	3	0,18	7
8	Łódzkie	0,33	7	0,05	5	-0,11	8	-0,06	7	-0,07	7	-0,39	10	0,16	7	0,07	8
9	Opolskie	0,12	8	-0,19	11	0,20	6	0,32	5	-0,73	14	0,03	7	-0,45	11	-0,09	9
10	Kujawsko-Pomorskie	0,10	9	0,04	6	-0,60	12	-0,59	14	-0,17	8	-0,04	8	-0,20	9	-0,17	10
11	Lubuskie	0,44	4	-0,24	12	-0,36	10	-0,37	11	-0,65	13	-0,50	12	-0,54	13	-0,23	11
12	Podkarpackie	-0,84	16	-0,04	7	-0,72	13	-0,34	10	-0,51	11	1,29	1	-0,57	14	-0,40	12
13	Warmińsko-Mazurskie	-0,62	13	-0,31	14	-0,89	16	-0,47	12	-0,53	12	0,47	6	-0,25	10	-0,44	13
14	Świętokrzyskie	-0,36	12	-0,12	9	-0,83	14	-0,72	15	-0,47	9	1,01	2	-0,88	15	-0,45	14
15	Lubelskie	-0,66	14	-0,39	15	-0,89	15	-0,50	13	-0,94	16	0,90	3	-0,51	12	-0,52	15
16	Podlaskie	-0,73	15	-0,52	16	-0,50	11	-0,78	16	-0,80	15	0,82	4	-0,99	16	-0,63	16

Źródło: opracowanie IBnGR.

W klasie regionów o niskiej atrakcyjności znalazło się pięć województw – podkarpackie, warmińsko-mazurskie, świętokrzyskie, lubelskie i podlaskie. Ich pozycja jest przede wszystkim konsekwencją długofalowych procesów społeczno-gospodarczych. Niska intensywność urbanizacji i uprzemysłowienia (w okresie, w którym procesy te dokonały głębokich przekształceń w wielu regionach europejskich i niektórych polskich) nie pozwoliła na wykształcenie się odpowiedniej „masy krytycznej” (korzyści skali i aglomeracji) w zakresie najistotniejszych zasobów dla dużych inwestorów. Mimo postępów w rozbudowie i modernizacji infrastruktury o znaczeniu krajowym obszary te nadal cechują się niską dostępnością transportową na tle pozostałych regionów Polski.

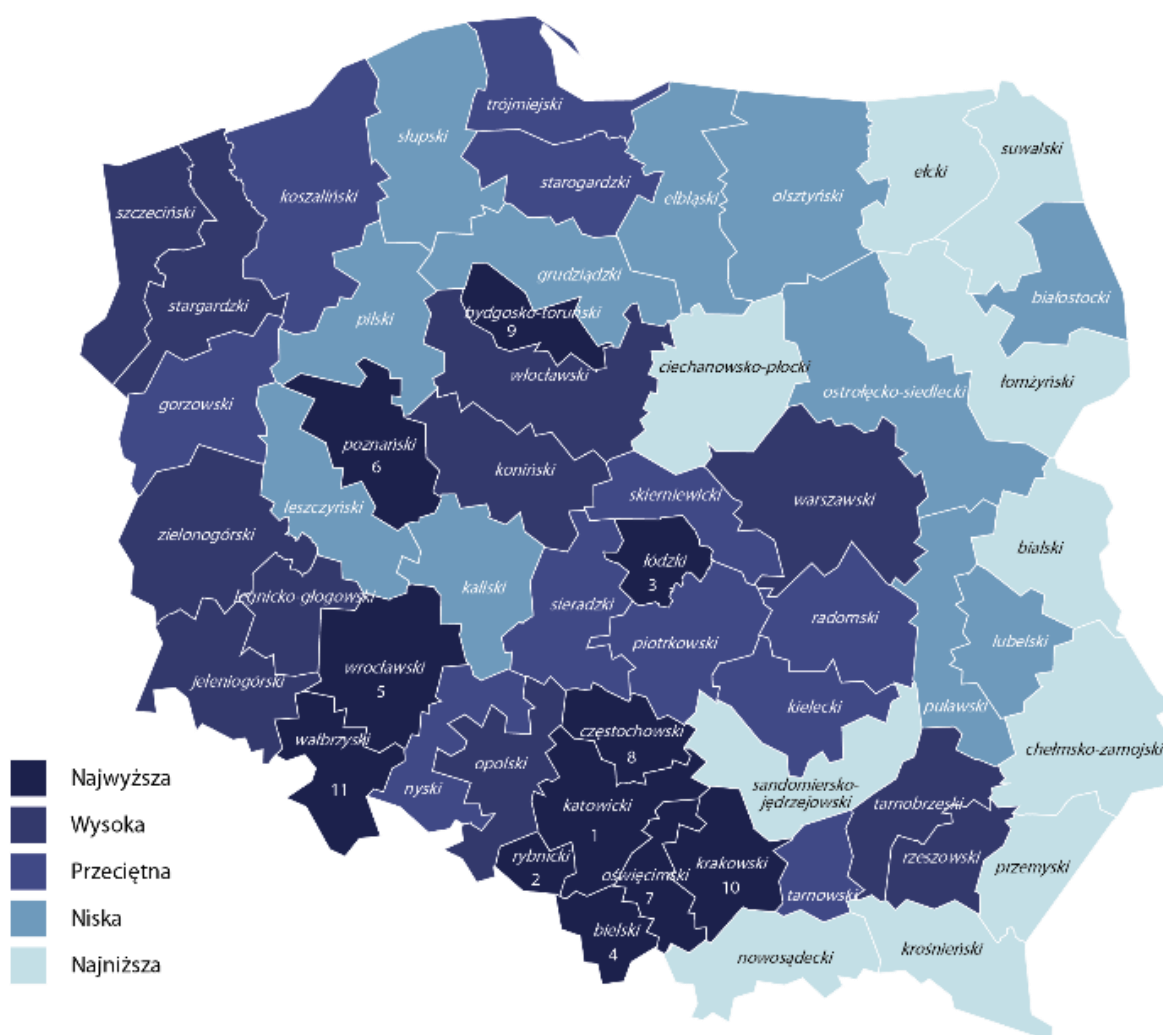
Niska atrakcyjność inwestycyjna pięciu województw nie oznacza, że nie mają one szans na przyciągnięcie dużych inwestorów – szanse te są, ale mniejsze niż w innych województwach. Można je zwiększyć, wzmacniając atrakcyjność inwestycyjną dla działalności bazujących na unikatowych zasobach i atutach tych regionów – siłą rzeczy nie ujętych w analizie porównawczej – i poszukując inwestorów niekoniecznie dużych, ale mogących efektywnie wykorzystać posiadane atuty.

W stosunku do 2012 r. nie odnotowano istotnych przekształceń w zróżnicowaniu atrakcyjności inwestycyjnej. Ograniczały się one do zmian pozycji województw w obrębie grup regionów silnych, przeciętnych i słabych – ich zakres był nieznaczny. Nieco odmiennie oceniono natomiast aktywność województw wobec inwestorów, co było konsekwencją przyjęcia dodatkowego, bardzo istotnego

Raport opracowany przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową
we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera

wskaźnika, jakim jest wynik certyfikacji Regionalnych Centrów Obsługi Inwestora dokonanej przez Państwową Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych. Agencja współpracuje z centrami w zakresie promocji inwestycyjnej i obsługi inwestorów. Certyfikacja wykazała dobre przygotowanie centrów do stawianych im wymagań. Trzy z nich zostały wyróżnione.

Które podregiony są atrakcyjne dla działalności przemysłowej?

Mapa 1. Atrakcyjność podregionów dla działalności przemysłowej w 2013 r.

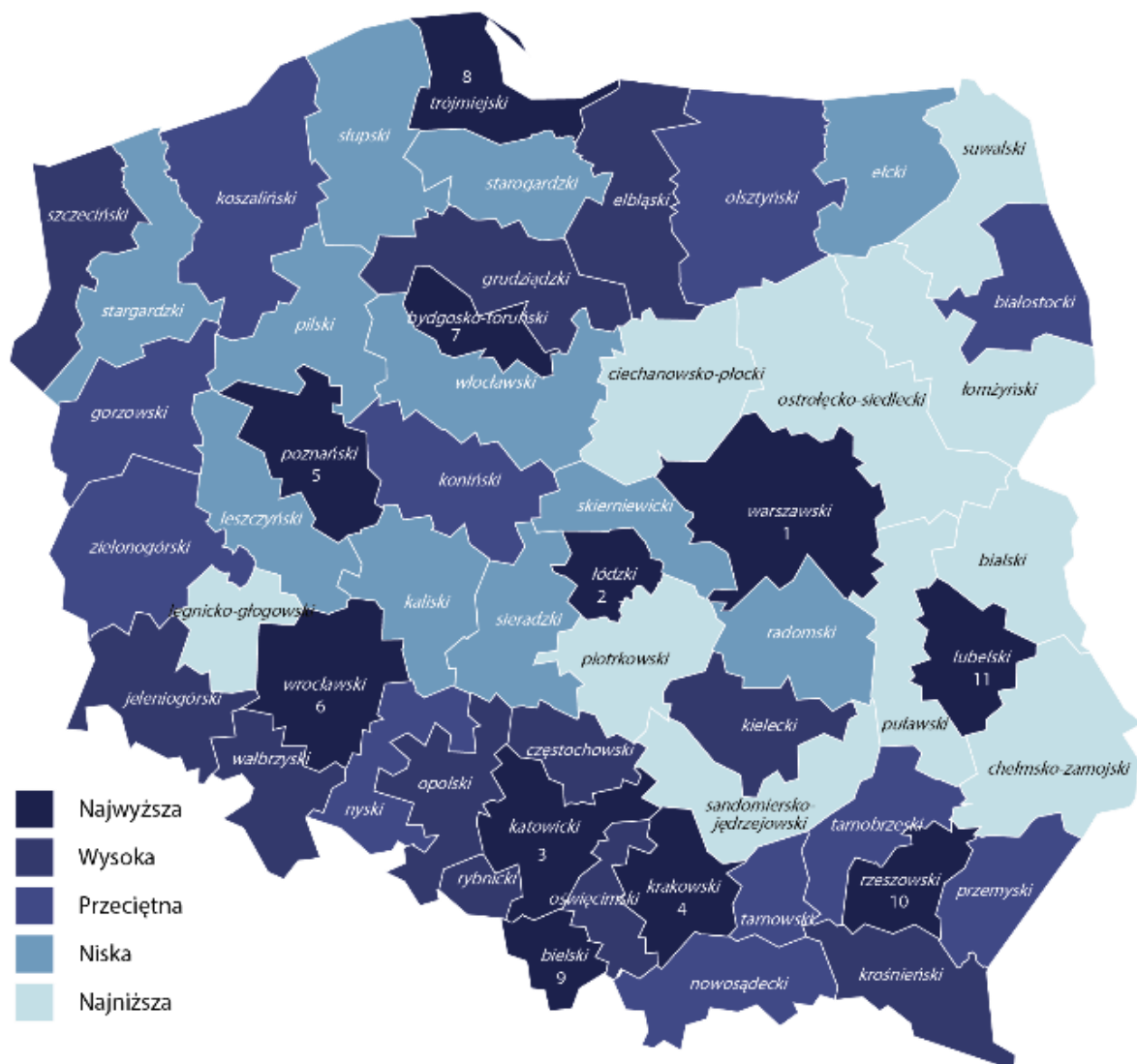
Źródło: opracowanie IBnGR.

Wśród podregionów o najwyższej atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności przemysłowej znalazły się dwa zwarte obszary położone w południowej części Polski. Jeden z nich ukształtowany jest wokół Górnego Śląska i zachodniej Małopolski, drugi zaś wokół Wrocławia i Wałbrzycha – ośrodków

Raport opracowany przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową
we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera

przemysłowych Dolnego Śląska. Wyróżniają się one długimi tradycjami przemysłowymi, a co za tym idzie – dobrze rozwiniętym sektorem przedsiębiorstw produkcyjnych, specjalistycznym rynkiem pracy oraz względnie dobrą, dzięki autostradzie A4, dostępnością transportową. Poza omawianym obszarem w czołówce plasują się jeszcze jedynie trzy podregiony: łódzki, poznański i bydgosko-toruński. To także obszary stosunkowo silnie zindustrializowane oraz cechujące się dobrą dostępnością transportową.

Które podregiony są atrakcyjne dla działalności usługowej?

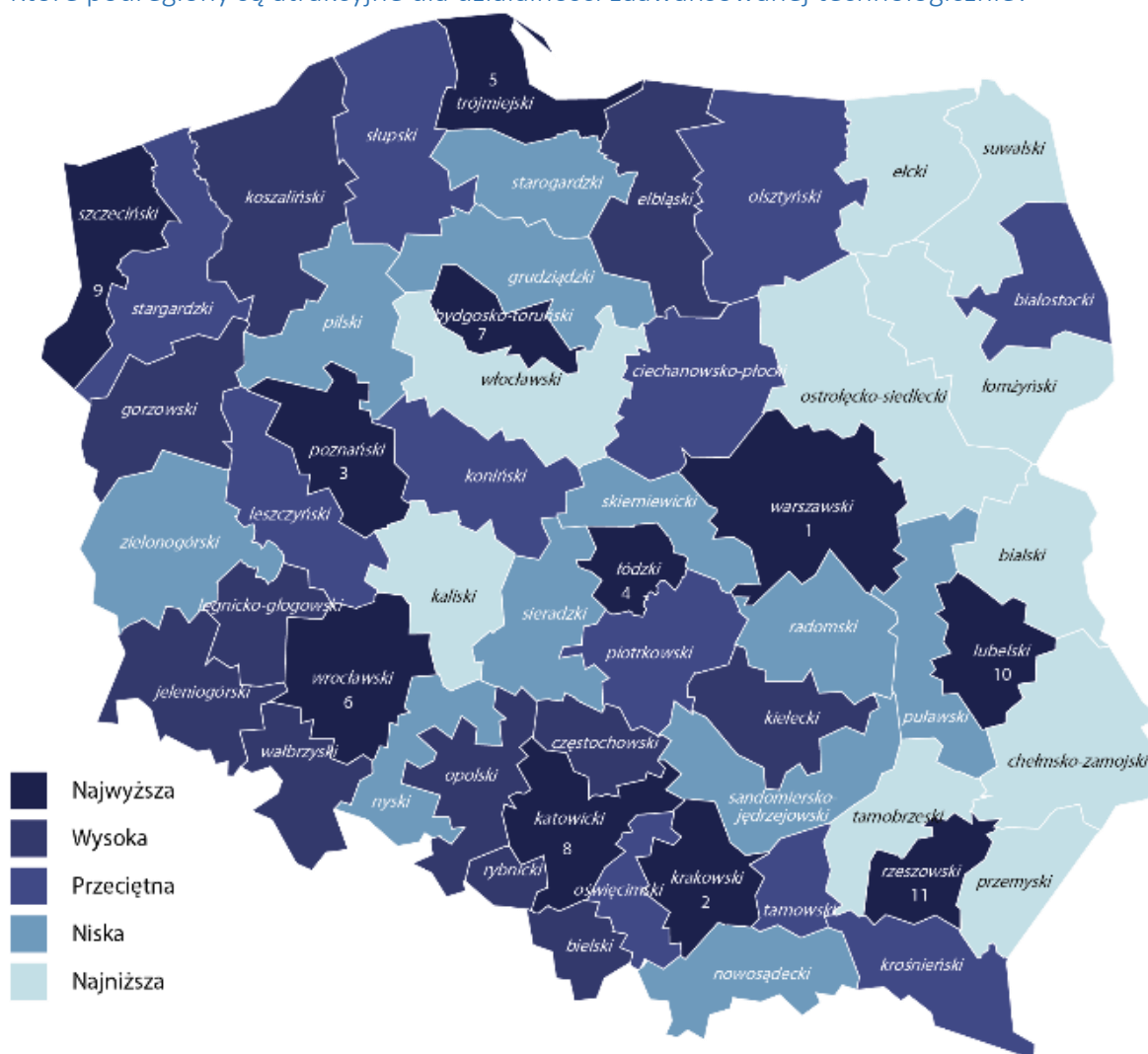
Mapa 2. Atrakcyjność podregionów dla działalności usługowej w 2013 r.

Źródło: opracowanie IBnGR.

Raport opracowany przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową
we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera

Najwyższym poziomem atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności usługowej cechują się głównie podregiony o charakterze metropolitalnym. Ich ośrodkami są największe polskie miasta. Dysponują one przede wszystkim dużymi zasobami pracowników o wysokich, a zarazem różnie profilowanych kompetencjach oraz dużymi i chłonnymi rynkami zbytu. Poza tym, największe miasta oferują bardzo dobrą dostępność komunikacyjną i dobrze rozwiniętą infrastrukturą gospodarczą.

Które podregiony są atrakcyjne dla działalności zaawansowanej technologicznie?

Mapa 3. Atrakcyjność podregionów dla działalności zaawansowanej technologicznie w 2013 r.

Źródło: opracowanie IBnGR.

Grupę podregionów o najwyższym poziomie atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności zaawansowanej technologicznie zdominowały również podregiony o charakterze metropolitalnym. To tam koncentruje się infrastruktura oraz kadra badawczo-rozwojowa. Zasoby rynku pracy obejmują

specjalistów wykształconych zarówno w lokalnych ośrodkach akademickich jak i zachęconych do migracji poprzez dobre warunki życia. Ośrodki te cechują się jednocześnie najlepiej rozwiniętą infrastrukturą teleinformatyczną oraz relatywnie wysoką dostępnością w zakresie transportu pasażerskiego.

W jaki sposób podnosić atrakcyjność inwestycyjną?

Kompetencje instytucji publicznych w zakresie kształtowania atrakcyjności inwestycyjnej są obecnie rozproszone. Zatem aby prowadzić efektywne działania w tej materii, konieczna jest współpraca jednostek terytorialnych wszystkich szczebli – od gminy przez powiat i województwo po instytucje centralne. Przykładem takiej współpracy jest tworzenie profesjonalnych instytucji o zasięgu lokalnym lub regionalnym, zajmujących się poszukiwaniem i obsługą inwestorów.

Należy mieć świadomość, że instytucje publiczne w krótkim okresie (kilka lat) mogą wywierać istotny wpływ jedynie na niektóre aspekty atrakcyjności inwestycyjnej. W sferze materialnej chodzi przede wszystkim o rozwój infrastruktury komunikacyjnej jak i zapewnienie odpowiedniej podaży dobrze przygotowanych terenów inwestycyjnych. Bardzo ważne są również działania o charakterze informacyjno-promocyjnym i usługowym. Konieczne jest:

- ➔ koordynowanie i koncentrowanie działań promocyjnych skierowanych do potencjalnych inwestorów (np. strony internetowe, oferty inwestycyjne, uczestnictwo w imprezach targowo-wystawienniczych, punkt kontaktowy dla inwestorów),
- ➔ zwiększenie precyzji promocji inwestycyjnej – znajomość swoich atutów i słabości ułatwi dopasowanie oferty do oczekiwań konkretnych inwestorów,
- ➔ oferowanie zachęt inwestycyjnych (np. udostępnienie lokalizacji w specjalnych strefach ekonomicznych, ulgi w podatkach lokalnych, poinformowanie o programach rządowych skierowanych do inwestorów),
- ➔ zapewnienie sprawnej obsługi procesu inwestycyjnego (np. pomoc w kwestiach formalno-prawnych, wprowadzenie do środowiska gospodarczego regionu, pomoc w rekrutacji pracowników i szkoleniach),
- ➔ zapewnienie sprawnej obsługi poinwestycyjnej (np. pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów inwestorów).

Wszystkie te działania wzmacniają regionalną i lokalną atrakcyjność inwestycyjną. Zwiększają szansę na przyciągnięcie nowych inwestorów lub na skłonienie już działających do reinwestycji. Podkreślić także warto, że **wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej sprzyja nie tylko inwestorom zewnętrznym (krajowym i zagranicznym), ale przede wszystkim powinno polepszać warunki już prowadzonej działalności gospodarczej.**